

ज्वजलपा वाःपौ

JWOJALAPA NEPALBHASA WEEKLY

दै: ६ ल्या: १३ पूर्णाङ्क: ६५

ने. सं. ११३५ गंलागा चन्हे आइतवा: २०७२ आश्विन २४ गते आइतवार (Oct- 11, 2015)

मू: ५/- (न्यातका)

किपुली त्वनेगु लःया हाहाकार भाजंगःया रिजर्भायरं प्यन्हु लिपा जक बाघौ बाघौ लः विइगु

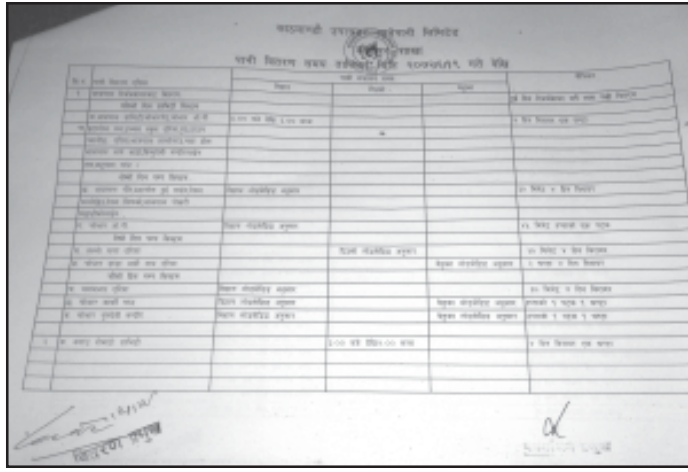
ज्वजलपा वा:पौ/

वा वइगु मौसम क्वचायवं हे किपू लागाय् त्वनेगु लःया हाहाकार जूगु दु । छन्हु अतः बाघौ लः वयाच्वंथाय् छवाः तक नं लः मवयाः जनता आकू ब्याकू जुल । विशेष यानाः दुरुपुखुया लः हयाः भाजंगःया रिजर्भायरय् तया लः इनिगु थासय् यक्व हे लःया हाहाकार जूगु दु ।

न्हयन्हु च्यान्हु तक नं लः मवयाः मनुतसैं खानेपानी ज्याकूथी तालं तकं रवयाः विल । खानेपानी ज्याकूया धापूकथं वैशाख महिनाय् वःगु तःभुखाचं यानाः दुरुपुखुलि हे लः सुनाः वनाः थथे हाहाकार जूगु खः ।

लःया मुहानय् छु जुया लः जगेडा मन्त व खँय् विचाः याःगु हे मखु । न्हापा धिपा सुपां सिमात दुगु थासय् आः छम्हा धकाः तःमाःगु सिमा मदय् धुंकल । न्हापा साईबाबा ट्रस्ट अन च्वये दानाय् अस्पताल दयेकेत संबलय् किपूयापिं वनाः अस्पताल तयेके मव्यू ।

लिपा माओवादी जनयुद्धया इलय् शसस्त्र प्रहरीया गुल्म च्वन । किपूमितसैं छु याये मफुत । शसस्त्र प्रहरीया गुल्म

अनं दनाःवन । अन हे थासय् शसस्त्र प्रहरीया स्कूल चलय् यानाच्वन । अय्सां सुनानं छुं धायेमफु । लःया मुहान लिक्क च्वंगु थाय्यात सिमसार घोषणा यानाः अन छैं दंके मविइगु नीति हःगु खः । तर उकीयात लागु याये मफुत ।

लःया मुहान लिक्क यक्व बस्ती अप्वया वल । गुलि नं बस्ती दत उलि हे लःया मांग अप्वया वल । जब मुहान लिक्क लिक्क हे लःया मांग यक्व अप्वःजूवलय् किपुली थ्यंक छु याना हयेगु धइगु खँय् विचाः याःगु मखु ।

लःया मुहान छु याना अप्वय्केगु सुनां हे विचाः याःगु मखु । आः नं अन लः यक्व सितिं बाः वनाच्वंगु दु । व लःयात सितिं मछ्छवःसे छथाय् मुंकाः हःगु जूसा थन लःया हाहाकार जुइ हे मखु ।

दुरुपुखुया लःया विकल्पय् आः सिलखुचाय् च्वंगु वागमति सिथय् थकया तःगु लः भाजंगःया रिजर्भायर य् तया इनेगु याःगु दु । न्हापा छन्हु अतः बाघौ लः विइथाय् आः पेन्हु लिपा तिनि बाघौ लः विइगु धकाः खानेपानीया किपू लागां तालिका पिकया इनेगु ज्या

यानाच्वंगु दु । उकी नं गनं घौछि लः विइगु गनं बाघौ जक लः विइगु धयातःगु दु ।

असोज १९ गते खानेपानी किपू कचां पिथंगु तालिका कथं निन्हुतक रि जर्भायर जायेकेगु अनं लिपा भाजंगःया छुं थाय्, चोभाः गेट, चोभाः ओपि, इटागोलया छुं थासय्, गुठ लागा, उज्जवल स्कूल लागा विष्णुदेवी मन्दिर, कटुवाल गाउँलय् पेन्हु पाक्क घौछि लः विइगु जूगु दु । निन्हु दुखुन्हु अथे हे इटागोलया छुं थासय् भाजंगः पुखुया ल्यूनै लाईनय् पेन्हु पाक्क बाघौ लः विइ । चोभाः ओपि वालय् छकः ४५ मिनेट विइगु जूगु दु । स्वन्यूया दिनय तल्लो पांगा एरिया पेन्हु पाक्क ३० मिनेट, चोभर डांडा आदिनाथ एरि या २ घण्टा पेन्हु पाक्क विइ ।

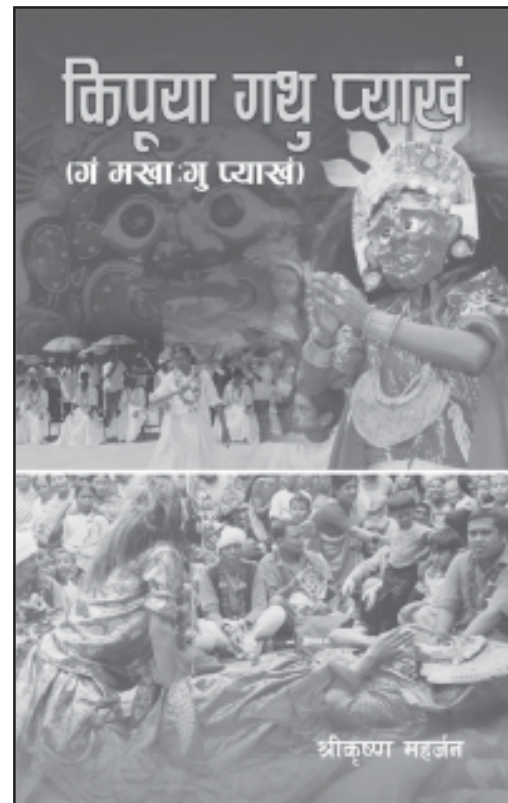
प्यन्हुया दिनय नयाँबजार एरिया ३० मिनेट पेन्हु पाक्क, चोभर कार्की गाउँ हप्ताया छकः १ घण्टा, चोभर चुनदेवी मन्दिर हप्ताया छक १ घण्टा, नगाउँ दोबाटो ग्राभिटी पेन्हु पाक्क १ घण्टा लः विइ । दूध पोखरी मुहानया ग्राभिटी सिस्टमं वइगु लः पांगाया न्हापांगु

दिनय पांगाया दथलनिसें धुसि, कार्की टोल तक छन्हु अतः घौछि लः विइगु जूगु दु ।

निन्हु खुन्हु पांगाया हेकाली/पाघु निसैं भुजिन्द लागा, सिक्छें, जाखा, पांगा लागा पिने जनसेवा स्कूलया च्वये व क्वये लागाय् छन्हु अतः छघौ लः विइ धयातःगु दु ।

अथे हे सिमं पम्प चलय् याना हइगु लः जाखा डांडा हप्ताया छकः ४५ मिनेट शनिवार, भत्केपाटी हप्ताय् छकः ४५ मिनेट आइतवार, छुगाउँ मंगलवार ४५ मिनेट, नगाउँ बुधवार ४५ मिनेट, ढाल्पा बुधवार ४५ मिनेट वालय् छकः विइगु धकाः सुचं पिकाःगु दु ।

नयाँबजार लागाय् प्यन्हु प्यन्हु पाक्क बाघौ लः बियाः जाथुइत व त्वनेत जक नं गाइमखु । आः मेगु लःया नितिं ट्यांकरया भरय् च्वनेमालीगु जूगु दु । छैं दुने जमिनय् ट्यांकी (अण्डरग्राउण्ड ट्यांकी) दुपिन्त ला छुं खँ मदु । अर जमिनय् ट्यांकी मदुपिनिगु नितिं धाःसा तसकं समस्या वइगु अले लः न्याये मालीगु अवसथा वइ ।

नःलास्वनेगु पारु
वइगु असोज
२६ गते मंगलवाः
प्याखंया गुरुपिंपाखें
विमोचन ज्याभ्वः

ई न्हिनय् ११ बजे
थाय्: किपूया पीगं

सफुतिइ दुथ्यानाच्वंगु विशेषता

- १) अष्टमातृका मखु सप्तमातृकाया प्याखं
- २) सिना नं हाकनं म्वाकाः हाकनं सिना वनीगु
- ३) खें सगं जक मखु कच्यूगु खें तकं प्वसः काइगु
- ४) भैरवं मखु कालीं असू क्वःथइगु
- ५) गंगां सगं तकं मकाइगु
- ६) तान्त्रिक जक मखु वैदिक दर्शन नं दुथ्याःगु
- ७) किपुलिइ जक मखु यें व यलय् नं क्यनेमाःगु
- ८) मालखःदिसि खुन्हु दँय् दसं हे ख्वाःपाः मपूसे प्वसः काइगु
- ९) विशेष कथं पिकाइगु स्वेत भैरव प्याखं
- १०) छः जुया प्याखं ल्हुइपिं, गुरुपिं जक मखु बांस्यां तकं दुथ्याइपिनिगु म्हासीका
- ११) गथु प्याखंया भूवलय् याये मजिगु नियम नाप नापं थीथी कथंया हलंज्वलं सहित दुथ्याःगु स्वयेगु ल्वःमंकादीमते मू सच्छि तका जक

ज्ञानबहादुर महर्जन

सल्लाहकार

श्रीकृष्ण महर्जन

प्रकाशक:

नजरराम महर्जन

सम्पादक

श्रीकृष्ण तण्डुकार

ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप

संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह

थाकू

प्रिन्ट स्काई, यें

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ई-मेल : jwojalapaweb@gmail.com

सम्पादकिय

मोहनी व दशैँ दथुइ पा:गु खँ

मोहनी नख: वयाच्वंगु दु । मोहनी नख:यात नेवा:तय्सं नं दशैँ धका: हना वयाच्वंगु दु । मोहनी नख: धइगु हे दशैँ ख: धका: धायेगु अले दशैँया लसताय् धका: भिंतुना विइगु ज्या थौंकन्ह्य सामाजिक संजाल फेसबुकनिसें थीथी माध्यम अले मोबाइल्य एसएमएस छुवाया तक यानाह:गु दु ।

वास्तवय् दशैँ धइगु मूल रुपं दशमीयात केन्द्रीत याना आदर्शवादी सिद्धान्तयात ज्वना हनीगु हिन्दूवादी नख: ख: । न:लास्वने पारुनिसें दशमि तक थीथी द्य:पिन्त पुजा अथा याना हनीगु धइगु हे दशैँ ख: । थ:सिवें थकालिपिपाखें आर्शिवाद कायेगु ज्या दशैँया भूवल्य जुइ । तर नेवा:तय्सं हना वयाच्वंगु मोहनी नख: धइगु तन्त्रनाप स्वापू दयाच्वंगु दु । मोहनी सिन्ह: धइगु तान्त्रिक सिन्ह ख: । मोहनीया भूवल्य अष्टमीयात कूछि, भव्य अर्थात कुलया भव्य नयेगु, नव:मि खुन्हुयात स्याक्व:त्याक्व: धका: जीव बलि बिया मोहनी सिन्ह तिइगु याइ । अले दशमी खुन्हु ला मनू हे द्य: जुया दिगिदिगि खाना पिहां वयेगु अले बुँइ वना न्हूगु अन्न वा लया हइगु ख: । उकिया अर्थ बुँज्या नाप नं स्वापू दुगु ख: ।

अष्टमी खुन्हु थापं यायेगु धका: फुक्क सामानत तयारी अवस्थाय् तया कुलयापिं सकलें च्वना कूछि, भव्य नया सहलह व्याकेगु, नव:मि खुन्हु पुजा यायेगु अले दशमि खुन्हु थ:थ:गु बुँइ वना न्हूगु अन्न लया हयेगु याइ नेवा:तय्सं थुगु ल्याखं स्वयेबलय् मोहनी नख: धइगु नेवा:तय्गु ल्याखं संघर्षवादी सिद्धान्त ज्वनाच्वंगु नख: ख: । उकिं मोहनी नख: व दशैँया दथुइ पा:गु खँयात थुइका वनेमा:गु अवस्था दु ।

मुक्तक ज्ञानीराजया

मुक्तक “जि नेवा:”

ब्रम्हया मचायात नेवा: खँ ल्हाकेगु कुत याइम्ह जिमि पासा थ: मचायात खस भाय स्यनेगु कुत: याइम्ह जिमि पासा सुथ न्हापां थ:हे वनिगु भोला ज्वना चा:हुली असं वजा: ला पसलेयात नलु मात्र देउ प्याथ: नदेउ धाइम्ह जिमि पासा!

जिगु ख्ववि खना नं छ छांय न्हिला च्वना प्रिय धा: जूगु छाति नं तुतिं छांय प्यंका च्वना प्रिय जिगु चित्कार यात संगीत थें छांय लापा थाना वनेगु सा हुं जिगु ग:प छांय किया च्वना प्रिय !

यें, यल, ख्वपं तापा:गु ‘काठमाण्डौ’

सानुराजा शाक्य

कार्यान्वयन हे मजूसे विवादय् ला:गु संविधानया विरोधय् देस च्यानाच्वंगु नं निला दइन तर मि स्यायेगु ज्याय् राज्यया अग्रसरता उत्साहवर्धक मजू । उकिं नं न्हूगु संविधान जारी जुइधुंका: प्रमुख दलत सरकार कब्जा यायेगु फोहरी संसदीय राजनीतिइ प्रवेश जुइधुंकाः अवस्थाय् देसया अवस्था अझ दर्दनाक जुइफु । थुज्व:गु अवस्थाय् नं सत्तारुढ दलया छथ्व: नेतात न्हूगु संविधान विश्वया दकलय् उत्कृष्ट संविधान धका: भाषण यायेगुलिइ हे मस्त जुयाच्वंगु दु । संविधान उत्कृष्ट ख: कि मखु धइगु ई वयेधुंका: जक धायेफइ तर नेपा:या हकय् देसया वच्छि, भूभागय् ख्युंका: विरोध जुइक ह:गु संविधान शुरुइ हे विवाद हे लाये धुंकेल । थ्व संविधानय् तत्काल परिमार्जित मयात धा:सा देसया अखण्डता थ्व हे संविधानया कारणं विखण्डत जूवनीगु अवस्थाय् नेपा: थ्यनी ।

संविधानया कारणं तराई मधेसया जनतां नाका नाकाय् विरोध याना: जूगु नाकाबन्दी छन्हु ज्यनी तर तराई मधेस व थारुतय् आन्दोलनया मागयात सम्बोधन मयासे संविधान कार्यान्वयनय् मुलुकयात यंकल धा:सा उकिया मू थ्व राष्ट्र पुले फइगु अवस्थाय् नेपा: दइ मखु । तराईया जनतां बन्द नाकाबन्दीया वाध्यताय् म्वानाच्वंगु निला दइन । तराई मधेसया जनताया हकिगत गथे जुल राज्यया केन्द्र ‘काठमाण्डौ’यात वास्ता मद्दु तर काठमाण्डौलय् पेट्रोलियम पदार्थ व खाद्यान्नया अभाव खने दयेवं तिति राज्यया न्दयलं चाल धइगु आरोप दु । थ्व आरोपय् सत्यता गुलि दु यथार्थता नं उलि हे दु । नेपा: धइगु हे काठमाण्डौ धइगु यथार्थतां अझ नं मुक्त मजुनिगु यथार्थताया चित्र नं ख: थ्व । तर थौं यें, यल ख्वपया

पिडा नं ‘काठमाण्डौ’ नं मचायेधुंकेल मात्र काठमाण्डौयात समस्या जुल धा:सा जक राज्य मिखां खनीगु गुज्व:गु नेपा: भीसं दयेके लात । संविधानसभा न्हूगु संविधान जारी जुइधुंका: नेपा:या छ्वासुगु राष्ट्रियता खिपतय् नेपा:या निर्माण जुयावनीगु संभावनायात अझ तवाला या:गु दु ।

तराई मधेसया उद्योग कलकारखाना शिक्षण संस्था बन्द जूगु निला दइन । तराई मधेसया आन्दोलनया कारणं हे मधेसया जक मखु देसया मेमेगु थासय् च्वंगु उद्योग व्यवसाय बामलाक प्रभावित जुल । राज्ययात कलकार खाना बन्द जूगु, व्यापार व्यवसाय थप जुयाच्वंगुलिइ चिउता हे मद्दु । मानौ थ्व देसय् राज्य धइगु हे दु कि मद्दु धइगु कथं देस न्दयानाच्वन । थुकथं ला देस न्दयाइ मखु । भुखाचं थला परे जूगु पर्यटन दना वये फूगु अवस्थाय् मद्दुनि । न्हूगु संविधानया कारणं पिदंगु अशान्तिया कारणं देसया अर्थतन्त्रय् ला:गु लिच्व:या बारे चर्चा यायेवं देसया प्रधानमन्त्री, अर्थमन्त्रीया कर्तव्य पूवनी मखु । थ्व फुक्क प्रभावया लिच्वलं देसय् व्वलकीगु वेरोजगारी छुखे मेखे महंगीया मारं जनताया ज: त्व:थुला बिल । तर राज्यय् हालीमुहाली यानाच्वपिं छथ्व सिमित नेतातय् गाडी चिकं, भुतुलिइ ग्यास व खाद्यान्न दतले जनता सिनाच्वंसा मतलब मद्दु थें च्वंगु व्यवहार जुयाच्वंगु दु । न्हूगु संविधानय् आन्दोलनरत मधेसी व थारुतय् चित्त बुक्के याना: कार्यान्वयनय् मवन धा:सा उकिं पिदनीगु लिच्व: नेपा:या निति सहज जुइमखु ।

नेपा: भारत थें त:धंगु देय् मखु गन काश्मिर लगायत पूर्वी राज्यय् अशान्ति जूसां भारतया आर्थिक समृद्धियात पंग मजू । नेपा: श्रीलंका थें जा:गु देय् नं मखु गन वीसौं वर्षतक तामिल व राज्यया दथुइ युद्ध जूसां श्रीलंकाया समृद्धिइ असफल हे जुइगु कथं प्रभाव मलात । वा नेपा: सिरिया वा मध्यपूर्व देत थें न्हि न्हि अशान्ति व ल्वापुइ नं म्वाना च्वने फइगु देय् मखु । उकिं राज्य इलय् हे सचेत जुया फुक्क

जनताया साथ कया: राज्ययात न्दयाकेगु मस्वल धा:सा थ्व हे न्हूगु संविधानया कारणं तराई मधेसया प्रदेशय् अशान्ति जारी हे जुयाच्वनीगु अवस्था समग्र नेपा:यात उकिं वयँकाली दयेकी । थ्व अवस्थाय् न्हूगु संविधानं ह:गु संघीयता नं असफल जुया वनी । थुकिं सुयातं फाइदा याकि मखु ।

नेपा:या राज्य संयन्त्र थुलि पंगु जुयाच्वनकि नेपालय् त:भुखाय् व:गु खुला दइन तर दक्षिणया नाकाय् आन्दोलनया कारणं अवरुद्ध जुइवं तिति भुखायया कारणं अवरुद्ध जुयाच्वंगु चीनपाखेया नाका चायेके हथाय् चाल । चीनया नाका चाल धका: दक्षिणया नाकां वइगु पेट्रोलियम पदार्थ लगायत खाद्यान्न उत्तरी नाकां हये फइगु नं मखु । तर नेपा:या खोक्रो राष्ट्रियताय् दक्षिणया नाका बन्द जुइवं उत्तरी नाकां सामान हया: नेपा: न्दयाकेगु म्हगस खनी । तर म्हगस भंग जुइवं खनीगु यथार्थताय् आत्मसमर्पण बाहेक मेगु विकल्प ल्यनाच्वनी मखु । छथ्व अदूरदर्शी नेतातय् हठया कारणं हे नेपा:मि जनतां बारबार दुख सियाच्वनेमा:गु क्रम थुगसी नं लिखल । तराई मधेसया आन्दोलन व दक्षिणी नाकाय् व:गु अवरोधया कारणं नेपा:या अर्थतन्त्र तन्के जुइत यक्क दँ काइ । थुकिया दोषी सु नेपा:या मधेसी, थारु आदिवासी जनजाति कि राज्यया छथ्व संस्थापक नेतात । तराई मधेसया आन्दोलनय् खनेदुगु मधेसी थारु लखौं जनताया समर्थन समर्थन हे मखनीगु ‘काठमाण्डौ’ केन्द्रीत सिमित नेतातय् कारणं हे नेपा: राजनीतिक अस्थिरताया शिकार जूगु ख: । थ्व अस्थिरता तराई मधेसया समस्याया कारणं नेपा:या राजनीतिक अस्थिरता ल्यना हे च्वनीगु अवस्थाय् न्हूगु संविधान जारी यायेत हथाय् चा:पिं स्वंगू दलया छथ्व नेतात अपराधीत ख: । उकिं नं नेपा:यात व हे पुलांगु संसदीय राजनीतिइ दल दलय् स्वतु मत्तु स्वयेकेगु शासन प्रणाली ह:पिं दलीय नेतातसं संविधान जारी जुइधुंका: हानं व हे फोहरा राजनीतिइ यायेत्यंगु अभ्यस्ततां नं थ्व खँयात पुष्टि यात । स्रोत: नेवा: अनलार्जन

ज्ञानबहादुर महर्जन नेवा:या हाइकु — साहित्य/हाइकु

१३. म्वायेगु निति
राजनीति मयासें
दैमखु सुख ॥

१४. मां वौ गन ख: ?
ख्वख्वं मा:जुया मलू
भूखाचं ल्हात ॥

१५. भीगु सम्पदा
थौं गनतन गन
सुयातं वास्ता ? ॥

१६. मदुंगु स्येन
स्यंगू ल्वनीगु सुनां
पिया च्वन थौं ॥

१७. ख्वविधा हाई
छें ज:पिं लुमनां वै
भुखाय व्वेवं ॥

१८. भुखाय व्वल
नुग: मछिंता वई
छें ज: लुमनां ॥

ज्ञान ब. महर्जन ‘नेवा:’

‘भौमचा’ संकिपा असोज ३० गते राराहिल स्कूलयया हलय् क्यनीगु

ललेन्द्र शाक्य /

भौगु समाज माजु व भौ मिले जुयाचने थाकूगु समाज । थौकन्हय् शिक्षित समाज जूसां नं आपालं आपा: छैं दुने माजु व भौ व्यवहारिक रुपं मिले जुइफयाच्वंगु मदुनि । व्यवहारय् मिले जूसा मन बाया: च्वंगु दइ गनं गनं । गुलिं भौमचाया नुग: कोमल जूसा माजुया मन छोटा जुयाचनी, गनं माजुया मन कोमल जुइसा भौमचा छोटा जुयाचनी । अले थुज्व:गु परिवार नं दु कि माजु व भौमचा मां व म्थ्याय् नापं पासाथें मिले जुयाच्वंगु दु ।

थ्वहे माजु व भौमचाया दथुया स्वापूयात कया: दयेकात:गु पारिवारिक संकिपा ‘भौमचा’ थ्वहे वइगु असोज ३० गते शनिवा: किपुली क्यने ज्या जुइत्यंगु दु । किपू नगरपालिका १६ वडा नगरामं च्वय्या छुगामय् च्वंगु राराहिल मेमोरियल स्कूलया हलय् स्वंगू शो क्यनेज्या जुइत्यंगु दु । सुथय् १०:३० ता इलय्, न्हिनय् १ ता इलय् व बान्धी ३:३० ता इलय् याना: स्वंगू शो क्यनेगु ग्वसा: ग्वयात:गु दुसा टिकट मू सच्छि तका जक तयात:गु दु ।

किपूया १६ वडाय् च्वंगु नगांया संगीतप्रेमी फिल्म प्रोडक्सन निर्माण या:गु थुगु ‘भौमचा’ संकिपा राजेन्द्रकुमार पुतां च्वयादीगु ख:सा पटकथा व संवाद नं राजेन्द्रकुमार पुता व चण्डेश्वर महर्जनं च्वयादीगु ख: ।

ललितराज महर्जन, प्रताप महर्जन व बुद्धरत्न मालीं छायांकन यानात:गु थुगु संकिपा ‘भौमचा’ ललेन्द्र शाक्यं निर्देशन यानात:गु संकिपा ख:सा सम्पादन प्रदीप खड्गीं यानात:गु दु । अथेहे,

थुगु संकिपाया म्येय् सन्तोष महर्जनया संगीत दुसा चण्डेश्वरया च्वसाय् सतीश महर्जन व रिता महर्जनं स: बियात:गु दु । संगीतप्रेमी फिल्म प्रोडक्सनया नितिं विश्वराज महर्जन, भिमसेनदास महर्जन, चण्डेश्वर महर्जन व बेखाराम महर्जन निर्माता जुया: पिदंगु थुगु संकिपा ‘भौमचा’ थ्यंमथ्यं १ घण्टा २० मिनेट ईया जक दु ।

थुगु संकिपाय् माजु जुया महेश्वरी महर्जन म्हितादीगु दुसा भौमचा जुया करिश्मा श्रेष्ठं म्हितादीगु दु । अथेहे अबु जुया चण्डेश्वर महर्जन व कार्यपिनिगु भूमिकाय् विश्वराज महर्जन व बेखाराम महर्जन ।

अथेहे, डाक्टरया भूमिकाय् भिमसेनदास महर्जनं म्हितादीगु दुसा मचा कलाकार कृतिका महर्जन दु । (थुगुसीया मोहनी व स्वन्तिलिसें नेपा:या मौलिक संवत नेपाल संवत ११३६ क्यनीगु लसताय् किपूया स्वकूमिपिनिगु विशेष इनाप कथं क्यनेत्यंगु थुगु संकिपा नेवा: समाज स्वये हे मा:गु संकिपाया रुपय् किपूया संकिपाट्य:मिपिन्सं धा:गु दु । ‘भौमचा’ संकिपाया प्राविधिकनिसें कलाकार, च्वमि, निर्देशक, किपालुमिपिं, सम्पादक मुक्कं किपू लागायापिं ख: ।

नगां ज्ञानमाला भजन खल:या

सन्तोष महर्जन सङ्गीतय् न्हाप लात

ज्वजलपा

सम्वाददाता /

वंगु वैशाख १२ गते तभुखाय् ब्वया दिनाच्वंगु आठौं बौद्ध सङ्गीत जागरण ज्याभव: म्हिग: असोज २३ गते क्वचाल ।

कृष्ण क्याटरिंगया हलय् जूगु उगु ज्याभवलय् १२ गते स्वंगु ज्ञानमाला लिपा दिनाच्वंगु ज्ञानमाला भजनया ल्यंदनिपिं पुच:तय्त भजन याके ब्यूगु ख: ।

स्वनिग:या पीनिगु (४२) ज्ञानमाला भजन खल:तसैं ब्वति का:गु उगु ज्याभवलय् स्वंगु विधाय् उत्कृष्ट ल्यया: सिरपा विइगु याना वयाच्वंगु दु । रचना, सङ्गीत व पुच: म्ये विधा ल्यया त:गु दु ।

थुगुसी बरिष्ठ म्ये हालापिं भूगुराम श्रेष्ठया संयोजकत्वय् स्वम्हेसिया निर्णायक मण्डल दयेकूगु ख: ।

उगु निर्णायक मण्डलं क्व:छयूगु कथं सङ्गीत विधाय नगां ज्ञानमाला भजन खल: नं हा:गु म्यें सङ्गीत बियादीम्ह नगांया सन्तोष महर्जनयात सङ्गीत विधाय सर्वोत्कृष्ट ठहरय् याना बुद्धया

मूर्ति, दसि पौ नापं सिरपा ल:ल्हागु दु ।

अथे हे रचना पाखे ज्योति ज्ञानमाला भजन खल: नं हा:गु म्ये च्वमि बद्रि देसारयात उत्कृष्ट ठहरय् याना सिरपा:, दसिपौ व बुद्धया मूर्ति ल:ल्हाना सम्मान यात ।

अथे हे पुच: म्ये हा:गु बांलागु धका: येंया नाटेश्वर कला प्रतिष्ठानयात सिरपा: ल:ल्हागु दु ।

उगु ज्याभवलय् बौद्ध विद्वान पूर्ण मान महर्जनं बौद्ध शिक्षाया बारे प्रवचन बिया दीगु ख: ।

अथे हे शोभित भन्ते नं बुद्ध धर्मया प्रचार प्रसार यायेगु खँय् थुगु बौद्ध सङ्गीत जागरण कार्यक्रमं यक्व तिव: बियाच्वंगु खँ कनादिल ।

किपूया न्हापांगु पत्रिका लूनिभा:पाखें ल्हयया

४२ दँ न्ह्य: पिदंगु चिनाखँ

न्त्यलं चायेके माल

को यात वोह याइपिं
धुं ला मन: धाईपिं
छक्का पञ्जा याइपिं
थन यक्को हे दु !

तसकं मखुसा चिसकं
मेथाय् मखु न्हाय्पने
धाय् मा:गु खँत
यक्को हे दु !
ल्हाय् मज्यूगु खँ
कने मज्यूगु बाखं
हाले मज्यूगु म्ये
छगु सफूचा हे दु !
धारे पासा छहे
स्याक्क दाय्वं
आया ! मधाय्त
ल्वहँया मुर्तिचा मखु !

ब्यू ब्यू थें नय्त
धा: धा:थें याय्त
लू थें स्वय्त
पशु भी मखु !

वं भीत गुलाम याय्त सनेवं
भीसं सलाम याय् मखु
भीनं मनु ख:
भीगु नं अधिकार दु !

वैत दाय्त
भी फुक्कं मुना
तुतां छपु ज्वना
दना च्वनेवा !

मचाभाई महर्जन

छात्र-न्हय्गू कक्षा
किरण विद्यालय मिडिल
स्कूल, किपू

मौका जक वय्वं
वहे तुतामं
भेलुक दाय्त
पिया च्वनेवा !

(चिनाखँय् बांलागु)

— ने. सं. १०९३ या मोहनिया

लसताय् नेपालभाषाया साहित्यिक मुना पौ लूनिभा: किपूया न्हापांगु पौ ज्ञानवहादुर महर्जन सागा: नं पिथना दीगु ख: । पुलांगु साहित्य लुमंके कथं थन च्वसुत न्त्यब्वया च्वना । न्हापा भीथाय् नेपालभाषां च्वईपिं यक्व दुगु खनेदु । आ: उलि खनेमदु । सायद थ:गु च्वसु पिथनेगु ह्वता: मदया जक ख:ला ? थ्वहे खँयात वा:चायेका ज्वजलपा वा:पौ नं साहित्य विधा: दुथ्याका यंकेगु आज्जु च्वनागु जुल —संपादक

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाया भिन्त्याक्व:गु १५ क्व:गु दँ मुँज्या क्वचाल

किपूया दकलय् त:धंगु व नांजा:गु सहकारी संस्था कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाया भिन्त्याक्व:गु दँ मुँज्या म्हिग असोज २३ गते सनिवा: क्वचाला पाँगाया पाँगा पार्टी भेन्यूलय् मूपाहाँ केन्द्रिय स्वास्थ्य सहकारी संस्थाया अध्यक्ष व पुलांम्ह स्थानीय विकास मन्त्री राजेन्द्र पाण्डे त्वारवालय् मत च्याका उलेज्या यानादिल ।

छुयाञ्जे संचित डंगोलं न्त्याकादीगु उगु ज्याभवलय् न्वकू दिलवहादुर महर्जनं लसकुस न्वकू बिया दीगु ख: । सभा नायो सहकारीया अध्यक्ष रमेश महर्जनं सञ्चालक समितिपाखें वार्षिक प्रतिवेदन पितव्वया दिल ।

प्रतिवेदनया भवलय् रमेश महर्जनं सहकारीपाखें सामाजिक उत्तरदायित्व सम्बन्धि ज्याया उल्लेख यानादिसें २०७१ फागुण ३० गते किपू लागाया मिसापिं मुका: नेवा: संस्कार व उहिया परिमार्जनय् मिसापिनिगु भूमिका बारे छन्हूया अन्तर क्रिया ज्याभव:, अथे हे २०७१ चैत २७ गते हिदान ज्याभव: यानागु खँ न्ह्यथना दिल । अथे हे वंगु वैशाख १२, १३ व

२९ दिनय् व:गु त:भुखां क्षति जूपिं संस्थाया ङ्मह शेयर सदस्यपिन्त म्हेतिं भिन्त्याद्वया त्याखं ग्वाहालि यानागु, अथेहे किपूया सहकारी संस्थात जाना नीस्वंगु राहत कोषय् १,५०,०००/ तका: व केन्द्रिय बहुउद्देश्यीय सहकारी संघ मार्फत प्रधानमन्त्री राहत कोषय् रु.८३,०००/ ग्वाहालि यानागु खँ कनादिल । वयकलं सहकारीया उपलब्धिबारे नं कनादिल । जलविद्युत लागाय् लगानी यायेगु आज्जु कथं दुधकोशी हाइड्रो पावर कम्पनी रु.२५ लख लगानी यानागु नं कनादिल । अथे हे घरेलु विभागय् दर्ता याना कीर्तिपुर सहकारी खानेपानी उद्योग

संचालन यायेगु लँपुइ वनागु उकीयात मा:गु ज्या जुयाच्वंगु नं कना:दिल ।

प्रा.डा.श्रीकृष्ण श्रेष्ठं भिन्तुना न्वचू विइगु भवलय् सहकारी सफल जुइत शेयर सदस्यपिनि सहकारीप्रति आस्था, निष्ठा व विश्वास दयेमा अले जक सहकारी च्वन्त्याय फइ ।

मूपाहाँ राजेन्द्र पाण्डे कम धेवा लगानी याना थौं अरवौं रुपैयाया कारोबार यायेफुगु हे सहकारी सफलता ख: धया दिनल । शोभा महर्जनं सुभाय न्वचु बियादि ।

वयां लिपा जूगु बन्द सत्रं दिलवहादुर महर्जनया नायोसुइ न्हूगु ज्यासना पुच: नीस्वंगु दु ।

अजिमां प्याखंया भवलय् बाघभैरव प्याखं

प्रयाग मान प्रधान

मनू सभ्यता थपू जुसानिसें जीवन न्ह्याकेगु भवलय् वास्तु रचना, धर्म, संस्कृति आदि ख्यलय् चाया अतिक महत्व दु । सिन्धुघाटी उत्खननय् लुयावःगु थौं सिवे न्याद्द दँन्ह्यःया मिसामूर्ति, लुम्बिनी वञ्जराही उत्खननय् लुयावःगु इशाया स्वंगू शदीन्ह्यःया “भूदेवी” मिसामूर्ति चयाया हे खः । लिपा वयाः यलया गजलक्ष्मी, किपूया आजुद्यः लागाः दुने गणेशःया देगलय् पञ्च मातृका (वैष्णवी, ब्रह्मायणी, माहेश्वरी, कौमारी, बाराहीया मूर्ति थीथी थाय्या ल्वहंया मूर्ति त थपू जूगु खने दुसा थौं वया सिं, धातु आदि थीथी वस्तुया मातृकाया मूर्ति दयेकाः पूजा अर्चना यायेगु जुयावःगु दु । स्निगः दुने मध्यकालय् हिन्दू व बौद्ध तान्त्रिक प्रभाव लानावःसेलि चा, ल्वहं, सिं व धातु वस्तुइ जक मखु जीवन्त मनूतय्के नं देवत्व प्रकट यायेगु ज्या न्ह्याकल, गथे कि कुमारी, भैर व आदि । अथे हे प्याखंया रूपय् थीथी इलय् थीथी थासय अजिमां घःपिनिगु प्याखंत मध्यकालनिसें थपू जूगु वंशावली व विद्वानपिनिगु धापू अजिमां प्याखंत विशेष यानाः शाक्त व बौद्ध तान्त्रिक सिद्धान्तया विशेष प्रभाव लाःना च्वंगु दु । प्याखनय्

न्त्यव्वयातःगु वाखं व हाउभाउ मार्कण्डेय पुराण, देवी भागवत, देवी महात्म्य पुराण व मेमेगु प्राचीन ग्रन्थतय्के न्ह्यव्वयातगु उपाख्यानतय्के वःकयाःतगु दु । अजिमां प्याखंया स्वापू पीठगण नाप खनेदु । नेवाःतय्सं चीहाकलं पीगं धायेगु चलन दु । पीगंनाप स्वापू दूगु हुनिं हे थ्व प्याखं दक्कले न्हापां पीगनय् न्ह्याकेगु याइ, प्याखं यात गं प्याखं धाइ । प्याखंया पीगंनाप स्वापू दूगु खं न्ह्यव्वय्गु भवलय् यल शंखमूलया सिकुवही पीगं विशेष खः । अन उमामहेश्वरया मूर्तिया भवलय् न्ह्यःगः अमूर्त ल्वहं स्वना तःगु दु, न्ह्यव्वय् वःगु सिकुवही जक मखु अधिकांश पीगनय् अमूर्त मूर्ति स्वनाःतःगु दु । उमामहेश्वरया पादपिठय् किया तःगुकथं थ्व मूर्ति चयापिं खः । स्यंगु हुनिं लिपा ल्वहंया दयेकूगु खः, नापं व अमूर्त मूर्ति मातृकापिनिगु खः धैगु व अभिलेखं सीदु । थीथी पुराणतय्के न्ह्यव्वया तःगुकथं थ्व न्ह्यःगः अमूर्त मूर्ति सप्तमातृकाया खः धैगु व्वयाच्वंगु दु । नापं उमामहेश्वर परिवारया गणेशः, कुमार नन्दी (भून्ती) धैपिं द्वारपाल नं दु । थ्व नन्दी (भून्ती) अजिमां प्याखनय् सिम्बा (धुम्बा) रूपय् न्ह्यव्वया तःगु दु । थुकथं अजिमां प्याखंया मूल स्रोत धैगु महाद्यः (पार्वती) हे खः धैगु सीदु । थ्व अजिमां प्याखंतय्के महाद्यः आजु अर्थात भैरवया रूपय् अले पार्वती अजिमां अर्थात रुद्रायणी व कालीया रूपय् प्याखंया मू पात्रकथं न्ह्यव्वया खनेदु । स्निगः दुनेया थीथी पुलांगु ख्वाःपाः हुलाप्याखंत मध्ये नांजाःगु

अजिमां प्याखं । गथे कि नर देवीया श्वेतकाली, वटुया भद्रकाली, ज्यावहालया पचली भैर व, हल्चोकया आकाश भैरव, यलया गं प्याखं, हरिसिद्धि, ठेचोया महालक्ष्मी, खोनाया रुद्रायणी, बोडेया नील बाराही, ख्वपया नवदुर्गा आदि दुसा किपूया बाघभैरव प्याखं खः । तर थ्व बाघभैरव प्याखंया शुरु गुवलेनिसें जुल ? सुना यात ? धइगु आतक नं क्वछि मपुनि । भापावंशावलीखय् न्ह्यव्वयातगु मेमेगु घःप्याखं थें बाघभैरव प्याखं व महालक्ष्मी प्याखं नं अमर मेरियाना क्रोफं नं अमर मल्लपाखें हे नीस्वयानाः वंगु जुइमा धइगु अनुमान तक याःगु दु । नापं मेरियाना क्रोफं नं अमर मल्लपाखें हे नीस्वयानाः वंगु जुइमा धइगु धापू ब्यूगु दु, वंशावली, अभिलेख वा विशेष आधार विया अनुमान याःगु खने मदु । अथे जुया थ्व प्याखंया शुरुया खँय् न्ह्यसः दहे दिन । अथे जुया थ्व प्याखं गुवले सुना न्ह्याकल धइगु न्ह्यसः या लिसः मालेगुली अध्ययन यानाः वनाःगु भवलय् थ्व च्वसुया च्वमिं छुं आधार लुइकेगु कुतः जुल । यलया जुजु सिद्धिनरसिंह मल्लया काय् श्रीनिवास मल्ल याकन जुजु जुइगु लालसां थःअव नाप विद्रोह यानाः किपुली च्वंवःगु धइगु खँ इतिहासया पानाय् दु । उगुइलय् वय्कलं किपुली छगू स्वतन्त्रराज्य दुने दय्माःगु थीथी पूर्वाधार दयेकल, अर्थात् लाय्कु, तलेजु दयेकल । छुं ई लिपा श्रीनिवास मल्ल यलया हे जुजु जू वन । यलया जुजु जूवसां वय्कया किपुली सुदृष्टि

दयाःहेचन । वय्क जुजुयापालय् किपुली थीथी यक्वहे ज्यायाय्गु व याकेगु जूगु दु । चिलचवय धर्मधातु मण्डल दयेकल, पीगणय् लोया सिंह तल, तोलं व देगः दयेकल । आजुद्यःया थाय् सिंया तोलं तल । उमामहेश्वर देगया त्याथलय् लोया किसि तल । पञ्चबुद्ध, पञ्चपाणी, तारा दयेकल, लो देगः दयेकल । थ्व ज्या जुगु इलय् श्रीनिवास मल्ल थःहे न्ह्यःने च्वंगु, ने.सं. ८०१ पाखे क्वाथः (कोत) छँय् गजु तल धइगु वंशावली न्ह्यव्वया तगु खनेदु । क्वाथः छँ भैरव लगायत थीथी मातृका गणपिनिगु पूजा अर्चना जुइ, थ्वः छगू शक्तिपीठ कथं खनेदु । बाघभैर व प्याखं स्यने भवलय् जुगःखुन्हु सुथय् प्याखं गुथीपाखें पूजावनाः हें छम्ह त्वतःवनेगु, प्याखं स्यने पूवनेवं क्वाथःपाखें थकाली हें छम्हनापं पूजा ज्वना प्याखं स्यनीगु बलः प्वाः खनाःवी माःगु परम्परा दु । मोहनी चालंखुन्हु सुथय् क्वाथःपःमां खलःपाखें भैरव व गणेशयात पिगणय् वसः लःल्हाय्माःगु, अथेहे किपूया मेमेपिं खलः व जःपिन्सं नं थीथी घःहुलामि पिन्त वसः लःल्हाइगु दु । थ्वखुन्हु हे देय् चाहिकेत न्ह्याकीगु भवलय् दक्कले न्हापां क्वाथय् यनंका पूजा व सगं काइ । पःमाखलतय्सं दक्षिणाविया घःपिंपाखें प्रसाद कायेगु ज्यायानाः घःल्हाना देय् चाहिकेत न्ह्याकी च्वसु च्वमिं मचाबलय् ८४ दँय् मदयावंम्ह अजि जगतकुमारी प्रधानं न्हापा न्हापा थ्व प्याखंलिसे चालंखुन्हु क्वाथं पिहांवइगु पायाःनं आजुद्यःतक

न्त्याना देगःचाःहिला पायाः लित वनेगु परम्परा दु धैगु न्यना तयागु धका कनाःतगु खँ ७९ (ने.सं. ११०९) दँय् मदयावंम्ह अबु जुजुमान प्रधानपाखें न्यना तयागु खँ थन न्ह्यथनेगु पाय्छि जुइ । च्वय् न्ह्यथनाकथं बाघभैरव प्याखं व क्वाथःया दथुइ धार्मिक व सांस्कृतिक स्वापू दूगु खनेदु । साधारणतया मल्लकालय् क्वाथः अर्थात कोत लाय्कू (रजदरवार)या अन्तर्गतय् लाना च्वंगु खनेदु । उक्तथं श्रीनिवास मल्ल यलरया जुजु जूवसेली पःमांतय्गु मातहत लाःवःगु दु । श्रीनिवास मल्लया पालय् किपुली थीथीकथं ज्यायाःगु धइगु खँ व थौ तक नं न्ह्यानाः च्वंगु ज्याकथं बाघभैरव प्याखं वय्कपाखें हे न्ह्याकाः वंगु खःला धइगु अनुमान यायेत तिवब्यूगु खनेदु । वक्तथं यलया जुजु श्रीनिवास मल्लं शुरुयाःगु जुइमाः धइगु खँ न्ह्यव्वयेगु कुतः दु । वंशावलीखय् न्ह्यव्वयातकथं अष्टमातृका प्याखंया विकासया भवलय् येया लिपा ख्वपःया नवदुर्गा प्याखं न्ह्यागु खनेदु । अप्वयाना थ्व प्याखं गथा वा गथुत हुलेगु यानाः च्वंगु खनेदु । थथे हे जुया खःला ? थ्व प्याखंयात गथु प्याखं धायेगु नं चलन दु । मणिमय वंशावली कथं श्रीनिवास मल्लपाखें न्ह्याःगु यलया गं प्याखंया म्वःत शाक्यत जूगु अले बाघभैरवया म्वःत गथुत जूगु हुनिं बाघभैरव प्याखं कित अमर मल्लया पालय् हे न्ह्याःगु जुइमाः । तर च्वय् न्ह्यव्वयागु थीथी हुनिं धासा श्रीनिवास मल्लया पालय् व यलया जुजु जुइ न्ह्य न्ह्यागु जुइमाः धइगु अनुमान खनेदु ।

खः जा मल्लकालय् चाहे ध्यवा छयलेगु जुइमा चाहे रीतिरिवाज वा घःदेगः स्वनेगु ज्या जुइमा स्निगःया जुजुपिनि दथुइ तःसकं धेंधेंबल्ला जुइगु खँ इतिहासया पानातय्के खनेदु । थ्वहे भवलय् श्रीनिवास मल्लं नं किपुली बाघभैरव प्याखंया नीस्वनावंगु खला धैगु अनुमान यायेफु । राष्ट्रिय अभिलेखालयया माइक्रोफिलिम अभिलेख कथं मल्लकालय् थ्व प्याखं हुइकेगु जुइधूंकुगु खः धैगु दसी लूगु दु । थ्व दसीकथं बाघभैरव प्याखं मल्लकालय् हे नीस्वनेधूंकुगु खः धैगु खँय् संका मदु । तर सु जुजुया पालय् गुक्तथं न्ह्यात धइगु खँय् छुं अभिलेख मल्लनिगु हुनिं अझ नं अनुसन्धान यायेगु ज्या ल्यं हे दिन । विदम्बनाया खँ थ्व प्याखंया अध्ययनया भवलय् न्यनेकने भवलय् गुलिसिनं प्याखंया वारे कने मज्यू, दुगु भ्वं सफू नं ब्वने क्यने ग्या धइगु न्यने माल । थजागु हे मातृका प्याखं नरदेवीया श्वेतकाली प्याखं सम्बन्धि विधिविधान समेत प्रचलित नेपाललिपिइ च्वयाःतगु राष्ट्रिय अभिलेखालयया माइक्रोफिलिम अभिलेखय् तया तयेधूंकुगु दु । थथे धाये मज्यू, कने मज्यू, स्वये मज्यू, ब्वने ग्या धइगु अन्धविश्वासं याना हे खः ला ? स्निगःया मेमेगु थाय्या दांज्वय् किपू येँ जागु ऐतिहासिक थाय्या वारे प्राचीन ऐतिहासिक खँत पिहां वये मफया च्वंगु ! किपूया धार्मिक, सांस्कृतिक व ऐतिहासिक ख्यः च्वन्ह्याकेगु खःसा थजागु खँयात जन समक्ष न्ह्यव्वये हये माःगु थौंया आवश्यकता दु ।

ख्वाःपाः मपूसे नःलास्वने पारुखुन्हु सार्वजनिक रुपं अन्तिम प्याखं क्यनीगु

ज्वज्वलपा वा:पौ संवादाता

किपूया जीवन्त संस्कृतिया रूपय् धस्वानाच्वंगु ख्वाःपाः प्याखं गथु प्याखंया भवलय् वलय् स्वक्वः व पीगनय् च्वंगु द्वंख्यलय् (न्हापा माःक्वाचाय्) स्वकः याना मुक्क. याना ख्वाःपाः मपूसे खुकः प्याखं क्यनेमाःगु चलन दुसा उगु चलन कथं वइगु नःलास्वने पारु असोज २६ गते ख्वाःपाः मपूसे दक्कले लिपांगु प्याखं क्यनीगु जूगु दु ।

ख्वाःपाः पुया नं खुकः हे प्याखं क्यनेमाःगु चलन दुसा अथे हे पांगा व नगामय् नं सःतीगु इलय् प्याखं क्यंवेनेगु यानाच्वंगु दु । किपूया सतःक्वय् स्वक्वः, किपूया लाय्कुलिइ छकः, यलया लाय्कुलिइ छकः अले यँया लाय्कुलिइ छकः याना खुक्वः ख्वाःपाः पुया प्याखं क्यनेमाःगु चलन दु ।

थुगु प्याखनय् इन्द्रायणी, ब्रम्हायणी, गंगा, काली, बाराही, वैष्णवि, कुमारीयाना सप्त मातृका दुसा महालक्ष्मी धाःसा मदु । अथे हे सिम्बाः व धुम्बाः, गणेश व भैरव याना भिंछम्ह घःपिं प्याखं ल्हुइगु खः । उकिं थुगु प्याखंयात गं मखाःगु प्याखं नं धायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

थुगु कथं भिंछम्ह घःपिनिगु प्याखं गथे ख्वाःपाः पुया वइगु मोहनीया चालंखुन्हुनिसें सुरु जुइगु खः अथे हे ख्वाःपाः मपूसे तुयुगु वसः पुना प्याखं क्यनेगु याना वयाच्वंगु दु । अथे प्याखं ल्हुइगु इलय् वाजं थाइपिं गुरुपिन्सं धाःसा तुयुगु जामा व वाउँगु लं फिइगु याइ । थुगु प्याखं गथुतय्सं क्यना वयाच्वंगु जूसां नं नेवाः समुदाय दुनेया ज्यापु, स्यस्यः, महाजुनिसें थीथी जातीयापिनिगु नं भूमिका दयाच्वंगु खनेदु ।

नेपालभाषाया उपन्यास

कीर्तिलक्ष्मी

—वासुपासा

गुच्चा

किपु देसया देगल फलेचास अले छेखा छेँखा पतिं पाल्चा च्याना च्वैन धालसा देसया ध्वाखा व लायकुलिस अले धनवन्त काजिया छेँस चिलाख च्याना च्वैनइ, अले व्याक्क किपुमिया म्हस न्हुल न्हुलगु लं फिना जुजु ज्ञान प्रजाया इहिपाया लस्तास फुक्क छेँखा पतिं भोज जुया च्वैनइ। भोज नया मिसा मिजं मचात जुजु ज्ञान प्रजाया लायकुलि कीर्तिलक्ष्मीयात का वँना च्वंगु जन्ति स्वयेत लँया निखेरं भी भी लाक्क च्वँना स्वया च्वैनइ।

पञ्चबाजं, धिमेबाजं, खिंबाजं वया लिउने कोतल क्वबुया ववम्ह अले जन्तीया न्ह्यवने लिउने खोन्दा ल्हाहातस च्वँना वया च्वपिं माहामित वया दथुस सुपाल क्वबुया च्वपिं अले वयां लिपा यँ, यल, खोपया जुजुपिं व काजिपिं जुजु खलकपिं व प्रजापिं भोललि थ्यँनिइ धनवन्त काजिया लुखास। जन्त ववपित धनवन्त काजिं व वीरनरसिहं स्वागत याना च्वैनइ। जन्त क्वचाइ अले सकलें थास थासस फेतुना दिइ। मुसिपोल, ग्वाल बियाव जन्त भावपित हना वँना याइ। अले लिहां वँनिइपिं वँनिइ मुख्यपिं च्वं च्वँनादिइपित सत्कार याना थास थासस तयाव नके त्वंके याइ।

कोथास गोय बियेगु ज्याया समारोह जुया च्वैनइ। कोसलं कोथा जाया च्वैनइ भलिमचाया रुपस क्वछुनाव कीर्तिलक्ष्मी गोय बिया च्वैनइ। पाहाँ ववपिसं गोय फया च्वैनइ। पिने पञ्च बाजनं मङ्गल थाना च्वैनइ। ग्वाहालिं वसन्तया ध्वनि पिकया च्वैनइ। गोय फये सिधइ। अले कीर्तिलक्ष्मीया मचावेलसं निसँया पासा छथोल कोथास दुहां वयाव प्याखं हुयाव लापा थाथां कीर्तिलक्ष्मीयात ख्याल यानाव थथे मे हाला च्वैनइ।

मे

हथाय चाये मते मयजू म्वाहालि पुया का वइ तिनि। कोथास च्वँना ख्वयेमते मइ दुलि धंके हइतिनि। सुकुसुकु ख्वयेमते मइ कोतल ज्वना का वइतिनि। तुति वस्वाये मते मयजु सिंख्वाल कलि न्ह्याकइ तिनि। ताहा ववथें बिलि ववथें भोभो वयाव कावइ तिनि। हनिचा बहनी जन्त वयाव कन्है सुथे यंकिइ तिनि। लसकुस याना छन्त निम्हं तया व्हंकिइ तिनि।

थवछेँया म्ह्याय मचा छ कतकछेँया भलिमचा माम बुवा तोलता छं माजु बाजु धाये मालिइ तिनि पेन्हु दतकि ख्वाल स्वय छन्त वइतिनि भाल्तयात लिउलिउ तया थवछेँ धका वइतिनि लिपा जुजुं मुसुमुसु न्हिला न्यासे चाचां वइतिनि ॥ थुजोगु रस रंगस बहनियात चान्हसं त्वपुइ चान्हसयात सुथं त्वपुइ। अ थेतुं सुद्यौनं सुथयात त्वपुयाव न्हि न्ह्यव न्ह्यव न्ह्याहां वया च्वैनइ। धनवन्त काजिया लुखास दुलि धंका तवगु खँने दइ। अले वहे पञ्च बाजंया सलं कीर्तिलक्ष्मीया ख्वव सल नं तसया वइ।

काजि धनवन्त थव म्हाचयात क्वबुया लुखां पित हइ, लिउने दाजुम्ह वीरनरसिंह व अन छेँया मिसा मिजं लिउ लिउ खँने दइ। निखेरं निम्हसिनं दुलिस गोतुका ज्वँना च्वंगु दुलिस कीर्तिलक्ष्मीयात क्वबुया चाकहियेकाव दिकाव दुलिया दुने दुहांतु धका भाय यानाव क्यँनिइ। कीर्तिलक्ष्मी थव माम वबुया वोहलस ल्हाहा तइ। बउम्हं ल्हाहा ज्वँनाव बुलुहुं दुसिस तया गोतुका बिइ। अले गथे जन्त ववगु खव अथेंतुं कीर्तिलक्ष्मीयात दुलिस तयाव यंकाव जुजु ज्ञानप्रजाया थास नापं तया व्हंकेगु याइ।

भिच्चा

मकवानपुरया जुजु हेमकर्ण सेनया भिनिदं दुम्ह म्ह्याच इन्द्रकुमार ी नापं इहिपा यायेत अनं पृ्वीनारान शाह वव वेलस थक्वातं च्वसया चन्द्रागिरीया गुँच्चं नेपाल गालया बांलागु दृश्य स्वया अजुउचाल। आहा! गुलि बांलागु देस धका “जिके नेकुलि जायेक जक दां दुगु जुउसा थ्व देस जिं त्याका काये फइला” धका मतिस तयाव कुलानन्द जोशि व भानु जोशियात त्यंकाव उखे पाखे वँन। अन इहिपा जुउ वेलस हेमकर्ण थवं म्ह्याच यात जलहरि, तिलहरि व मेमेगु दोलं दोल तोलाया तिसा कोसलं बिल।

नेकुलिं जायेक धेवा धाव थास तेप(तेप जायेक धेवा दत। अले साहस थहां वयेकाव गोर्खास वँनाव अनं छुं भचा लिपा दुविस्ता कथं चिबामि नेपालया दुने दुहां वयाव अपालं नां जागु थास पशुपति, स्वयम्भू, त तवधंगु गाम मनहरा खुसि, वाउंसै च्वंगु फाँतं फाँत बुँ बागमति, विष्णुमति व रमणीय दृश्य खँनाव पृथ्वीनार ां शाहयात साप प्रभाव लानाव थ्व गुलि बांलाकगु नेपाल देस। थ्व नेपाल गाल भीगु यायेफुसा गुलि जिउ हला ? धका निम्हसिकें न्यँनिइ।

“छलपोलया इच्छा पूर्णजुइ” धका निम्हेसेनं विन्ती याइ अले नेपालग ालयागु उखे थुखेयागु खँ सियेका कयाव गोरखास तुं लिहां वनिइ।

गोरखास च्वँनाव गथे याये मालिइ छुयाये मालिइ धका मनं मनं खँ वायेकाव न्हापां यलया बनिजालत गोरखास हयाव भिंचोया

मुर्ति स्वकाव व्यापार याकल यल व गोरखाया स्वापु दयेकाव अनया काजिपिं ल्हाहातस कयाव खोपया जुजु र(ाजीत मल्ल नाप नं थव वउ नरभूपाल शाहया पगडि नाप हिलाबुला यानाव त्वाय चिँनाव अनहे च्वँना दुनें दुनें अपालं षडयन्त्र याना जुजु रणजीत मल्लया लायकुलिस च्वँनाव नेपालगालया जुजुपिनि दथुस ल्वापु पिना हल।

नेपालगाल दुने वयाव हताल याये फयेकेत न्हापालाक्क नवक्वात निं थवगु ल्हाहातस लाकेत कासि वँनाव च्याथु नवक्वातस हयकयाव थवगु राज्य दयेकल। अनलि छकोलं दहच्वरगुँस हयकयाव यंकिदहया चोकास नं थवगु राज्य दयेकु दयेकुं गुबेलें दहचा गुबेले नवक्वातस च्वँनाव थव चिबामित थास थासस छोयाव यँ, यल व खोपयापिं गुलिछि मनुखत ल्हाहातस काल। तर किपुया छम्हहे मनुख ल्हाहातस काये मफयाव किपुलिस हे न्हापां हय कायेगु पृथ्वीनारां शाहया प्रवल इच्छा जुल।

पृथ्वीनारां शाह नं काजि कालु पाण्डेयात “कका न्हापालाक्क किपुलिस निं हयकायेगु ग्वसाल ग्वयादिसँ।” धकाव हुकुम बिइ। “इल व सुया शक्ति गथे धयागु थाना स्वयेगु मयायेकं भ्वात हयकयां जिइला महाराज” हाकनं किपुमिया बल गुलि दु भीसं थाहा गाहा काये मफुनि। किपुदेस दुने फुक्क यानाव खुसल किपुमि दु धाइ भीके भिं पेसल दु। इमिके धन नं उलिमदु भीके धन नं म्ह मजुउ। इमिके तुपत मदु भीके तुपत छथुजक मखु च्याथु दु। किपुमि स्वयाव भीके छु मगा, छुमदु।

“देस चिकिधं मनुख ल्याख चिकिधं शत्रु चिधिइ जक स्वये मजिउ, साइट व समय नं इलेबेले स्वये माव।” मल्ल जुजुपिं स्वँम्ह स्वँखे च्वँनाव वं वयात क्वतेलेगु स्वया ल्वापु खं दया च्वं वेलस हताल मन्ह्याकुसा गुबले न्ह्याकेगु ?”

“मखु महाराज ! जिं इमिगु मिबल (जनशक्ति) पात्र पुयेकाव शाश्वर अनुसारं स्वयेद्युँन समय मविउनि।”

इलवेलया खँ व शास्त्र छिगु उमुलिस तयाव हानं छकोल लँना स्वया दिसँ काजि !”

इलबेल व शास्त्र छगु हे खव, व निखे तयाव लँनेगु ताल्जु जिके मदु महाराज। जि किजा सूरप्रताप व मेवपिं किजापिं तयार जुय धुँकल अथे नं छि तयार मजुउगुला ?” पृथ्वीनारायण शाह मि जुइ। कालुपाण्डे वयाये थ्वयाये मदयाव “महाराजया हुकुम सिर ेपर धका क्वछुइ।

छिगु हे साहालस न्हापां किपुलिस निं हयकायेगु थन्हिं च्यान्हुयां च्यान्हुलिपा गुन्हु दु कुन्हु।” धका पतिं धस्वाकिइ।

बुभरु व भविष खँ धायेफुम्ह कालुपाण्डे थव थम्हंतुं काज किरिया यायेगु दुविस्ता कथं छम्ह ब्रम्हु धयातया तल। अले थव पत्यारदुम्ह छम्ह माहामियात किपुया हतालस छुं जुयाव जि मन्त धालसा जिगुछेँल गोरखापाखे स्वका दहचोया गुँ चोकास तया विउ धाइ।

कथंहं.....

व्यवहारिक जीवन न्ह्याकेत मदयेकं मगा:गु शिक्षा

नासः (न्वचू उद्घोष व एफ एम संचालन कला)

उ दघोषण :-

छुं नं कथंया ज्याभ्क्वः यायेगु भ्क्वलय् थौया इलय् उद्घोषक बिनाया ज्याभ्क्वः यात कल्पना तकं यायेफइगु अवस्था मदु।

उद्घोषक धाइम्ह बास्तवय् दबुलिइ दुपिं पाहापिं व स्वकूमिपनिगु दथुइ ताफूया भूमिका म्हितीम्ह खः। अले ज्याभ्क्वः जुयाच्वंगु अवस्थाय् गुलि नं समस्यात वइ अले तत्काल निर्णय यायेमाली व फुक्क कथंया ज्या याइम्ह अले स्वकूमिपिन्त आकर्षक याना च्वनीम्ह धाइम्ह हे उद्घोषक

खः। उद्घोषक गुलि बांलात उलि हे ज्याभ्क्वः बांलाई धकाः धाइ। उकिं उद्घोषक धाइम्ह बांलाःम्ह तयेमाः धकाः धायेगु यानाच्वंगु दुसा उद्घोषक जुइम्ह उप्वः याना ग्वसाः खलःया छ्याञ्जेयात यायेगु याना वयाच्वंगु दु। अथे ग्वासाः खलःया छ्याञ्जेयात उद्घोषण याइगुया मूल कारण धइगु हे छ्याञ्जे धाइम्ह पिनेच्वपिलिसे स्वापू दुम्ह अले संस्थाया आन्तरि क ज्या यानाच्वंम्ह जुइगुलिं हे खः। अभ् विशेष याना जनसम्पर्क दुम्ह जुइगुलिं हे छ्याञ्जेयात उद्घोषक यायेगु

याना वयाच्वंगु दु। अथे धकाः ग्वसाः खलकं पिनेच्वंम्ह मनूयात उद्घोषक मयाःगु धाःसा मखु। छुं नं कथंया ज्याभ्क्वः जुइगु इलय् दबुलिइ दक्ले अप्क्वः खने दइम्ह, दबुलिइ च्वना दक्ले अप्क्वः न्वंवानादीम्ह जुइगु जुया हे उद्घोषकयात कया स्वकुमिपनिगु ध्यान वनाच्वनीगु स्वाभाविक हे खः। अले गुलिं गुलिं ज्याभ्क्वलय् उद्घोषक हे वक्तासिवें नं ताः हाकः व्याख्या याइपिं नं जुयाच्वंगु खने दु। अले उद्घोषकं हे दबुलिइ पाहापिन्सं तःगु बिचाःयात कया सहमति व असहमति तकं

प्वंकेगु याना वयाच्वंगु खने दु। बास्तवय् अथे उद्घोषकं याइगु भूमिकायात स्वया धात्थें उद्घोषकं अथे हे यायेमाःगु खःला धकाः तकं मनूतय्सं थुइकेगु याना वयाच्वंगु दु।

उद्घोषक जुइम्ह मनुखं छु याये जिउ अले छु याये मजिउ धकाः सिइके फत धाःसा जक उद्घोषकया भूमिका बांलाक्क म्हितेफइ। उद्घोषकया भूमिका जक मखु दबुलिइ उद्घोषकया पोजिसन अले ज्याभ्क्वः जुयाच्वनीगु इलय् वइगु समस्यायात समाधान यायेगुनिसें वक्तातनिसें स्वकुमिया खँयात नं

श्रीकृष्ण महर्जन

याकनं थुइकेगु नाप नापं ईयात त्वयेक ज्याभ्क्वः याना यंकेगु नं भुमिका जुइ।

बास्तवय् नेवाः समाजय् न्हापानिसें उद्घोषकया रुपय् मनू जक मखु बाजंयात नं छ्याला वयाच्वंगु खने दु। अले उद्घोषण याइगु थीथी कथंया शैलीनिसें उद्घोषक जुइम्ह मनूया वसः, हाउभाउनिसें गज्जःगु खँग्वः छयलेमाः धइगु विषय नं तसकं सरोकारया विषय खः। उलि जक मखु उद्घोषक जुइम्ह मनुखं वक्तातय्गु बारे जक मखु इमिसं

न्वंवाइगु शैलीनिसें इमिगु खँयात काचाक्क थुइका ताःकगु भाषणयात चीहाकः याना सार खँ धायेफुम्ह जुइमाः।

अले वक्तातय्त वःगु समस्यायात नं समाधान यायेफुम्ह नाप नापं दबुलिइ सभाअध्यक्ष जुयाच्वंम्ह धाइम्ह दबूया निर्देशक खः अले स्वकुमिया भावना कथं ज्याभ्क्वः न्ह्याका वनेगु नाप आकर्षक यायेगु ज्या धाःसा उद्घोषकं याइगु खः।

कथंहं.....

कविता/चिनाखँ

लुँया अंगु

नाति महर्जन

द्य:चपा, पाँगा

वल वल मोहन वल

कान्ता डबया स: थ्वल

भुतुमाली बो थें मन बोयका

मस्त फुकं तिं तिं न्हल

न्ह्याइपुक सिचुक फय् वल

स्वस्वथाय् भुलमाली बोयका हल

रंगिचंगि भुलमाली वोगु स्वया

गप: हे त्यानुसे चोना वल

नला स्वनेगु पारु वल

तोले वाजँ था स: वल

सकलें थ:थ:गु वाजँ थाना

बागमति बना फी कया हल

मोहन थुगुसी सुद्ध वरखा लात

जित ला सत्य कपा: हे स्यात

भखारी भन छग: हे मदुबले मोहन वल

गजागु जक आपत यात

ज्या वने मखंगु न्याला खुला दत

भति भति दुगु धेवा तास म्हिता फुत

मोहन लिक्क वया तिनि का

भसंग न्ह्यलें चाथें चाल

गुलिसियां खसि न्याना हल

गुलिसियां च्यांग्रा साला जुल

भिमसेनचाँला ला भाग तय धका

अरना म्ये हे ख्याना हल

सकलें यें यल बना न्यानी जुल

जित नं बा धका हा वल

जिला वय नं मखु धायमफु

न्हकु तिया सुम्क चोना चोने माल

जित ला छु याय गथे याय जुल

मिपूम्ह खिचा थें छतपत जुल

जिके धेवा मदुगु साइत स्वया हे

दकले त:धंगु मोहन वल

दुगु छें नं थुगुसीया भोखाचं यन

चिकुला लुमुला बुँड देने मालाचोन

थाय बाय मदुगु थजागु विपत इले

मोहन माने मयासाँ मज्युला धैथें चोन

निस: पेस: धेबाँ हानं गागु मखु

स्वैकें त्याय काय फँगु मखु

पेन्हुई छक बजार भा थकाईगु देशे

गरिबं नख गथे याना माने याये फँगु

काय नं न्हूगु लँ न्याना व्यु धाई

मथ्याय नं कूर्ता माल धका: पिरे याई

थ: नागाँ हे चोनमा:सां

कलाचित पर्सि मविल कि लर्सि खाई

सिकाभू वनेत हानं गोंग छम्ह स्याय माल

तु पालुं नं छें दुसोके माल

सिन्ह धुपाँय जक न्याना गाला

गुँ गुँ थना बल्खा सा नस्वाके माल

पेदो न्यादो दाँ जिं गन कावने

हे भगवान जितला म्वायहे मयल

मोहन माने याय मफुत कि

तोले न्हाय गथे केने ॥

मांया लुँयागु अंगु लुमना वया

कलाचां मखंक खुँथें कोठा बना स्वया

दराजे चोंगु अंगु न्ह्याना

ग्वाय प्यु प्यु जि पिहाँ वया ॥

तपेंक बुद्ध साहुयाथाय् वना

भिदो दाँ माल धका अंगु केना

अंगु बछि ज्यलियें चोंक ल्होचा चोल

जाँचे यानागु धाल मभिगु लुँ थे चोना ॥

भिदो दां निना बिल जित

आ छु मानि द धेवा दहे दत

मोजँ माने यायत गात थुगुसी

मोहन माने यायेत धन्दा हे मन्त ॥

पेन्हु न्यान्हुला भोय जक नयाँ लिमला

सुर्थनिसें थो ऐला नं जक प्वा जा

पिने पिहाँ वनकि छें वे हे लोमं

वं नं वं नं पाहाँ याइगुलिं हे गा: ॥

आमासि पुन्ही खुनु पाहाँ कोचाल

जाकि कौं बैकौं न खालि जुल

च्यान्हु तक मोहन माने याना बले

थौं कोने चोंगु अजिक नं सिधल ॥

पुन्हि धुनेवं वा लया हया

भखारि जायक तया मन्हंगु म्हे तया

चोत: जायक तया तयागु वाम्हे स्वस्व

खुसि जुया जिं ग्वाय पुया ॥

भ्यालँ पिने साहुनि वगु खना

काचा काचा जि भ्यालं दु तिना

साहुनि विन्हायवि धाघाँ थौं वल

लछि दत ब्याज हिं धका कावल ॥

लछि हे मदुवं ब्याज का वल

थौं कायका प्याखँ हुयाजुयागु पिहावल

वाम्हे साहुनिनं नामलि च्युबले तिनि

मोहन भव्य नयागु सवा: थुल ॥

साहुनिनं वाम्हे कुबिया वन

जिमि हिच:तिया कमाई वं नये यन

जिमित पुलु पुलु स्वका हरे सिव

मुसु मुसु न्हिला साहुनि वन ॥

साहुनिनं लीस्वस्वें धयावन

लुँया अंगु लितका:वा याकनं

लिपा लातकि छें कायफै मखु

मिया छोइ सो छिमि साहुनं ॥

स्वैके धेवा कया लित का वने

लछि मदुवं जि धेवा गन का वने

नय मखँसां वा न्याकु मिया

जिमि माँया ख्वा: स्वयेथें तया तयागु

अंगु लित का वने ॥

वन वन मोहन वन

जित लु लु खोयका वन

निन्हु सोन्हु मोज भोयनका

निइदो वंगु अंगु भिदोलं यन ॥

थौंकन्हय् सार्वजनिक यातायातया अवस्था

मधेशवादी दलतयगु आन्दोलन व भारतं याना वयाच्वंगु अधोषित नाकाबन्दीया हुनिं देय् न्यंक इन्धनया अभाव जुया सार्वजनिक यातायात बांलाक चले याये मफयाच्वंगु दु । इन्धनया अभाव क्यना: नेपाल सर कारं सार्वजनिक बसयात जोर विजोरया त्याखँ चले याकाच्वंगु दु । जोर गते जोर त्या:या बस चलय् जुइ, विजोर गते विजोर त्याया बस चलय् यायेगु नियम दयेकूगु दु । गाडी चलय् जुइगु दिनय् हे जक चिकं नं विइगु नियम नं दयेका: बिल । थ्व सरासर गलत नियम ख: । थुकिं याना: बस चलय् यायेत चिकं निं का: वनेला, बसनिं चलय् याये ला जुया बच्छि गाडि नं चलय् मजुया यात्रुतय्त साह्रै मर्का जुयाच्वंगु दु । किपुली चलय् जुयाच्वंगु सार्वजनिक बसया छगू लू ।

चिबाखं– हिलावंगु बिचा:

सौरभ शाक्य, ख्वप

पत्रिकाय् राजनितिक बुखँत स्वस्व वइगु मिखा बक्सय् च्वंगु छगू बुखँय् जूत “बसन्तपुलि टयूशनवॉपि निम्ह मिसा मस्तयत तेजाबं छत्राका: थकल” शिर्षकं हे वया म्ह: जिर्जड वन । वयागु मिखा दुरुर ब्याँयवन आख:ग्वलय् । व्वं व्वं हे वया ख्वा: च्यानावल । ल्हा:म्हछित । उकिया क्वसं मेगू बुखँ “खुगु तर्गि व्वनाच्वम्ह छम्ह विद्याथी यात छम्ह ५६ वर्ष दुम्ह मास्तरा” उफ् वं बुखँ पूमवंकल । वं पत्रिका ग्वारामार ायाना वाकुछिना हूँथ्यंक वॉन्छोत । उबलेहे वया प्वाथय् दुम्ह कला: च्या ज्वना: कोठाय् दुहाँवल । भातया पह:ताल खं खं “छु जुल छित: र जनितिया बुखँ स्वर्तकिं न्ह्यावलें तं ! खी क्वबिया लायकू च्यूता ! व नेतातयगु बुखँ हे स्वयेमा:गु छि ? कन्हय् निसैं पत्रिका हइम्हसित पत्रिकाहे हयेम्वाल धायेला ?” भातया ख्वा: स्वस्वं च्या टेबिलय् तल । वं थ: कला:या ख्वा:व प्वा: स्वया: न्यन “केशरी, छं प्वाथय् ग्वला दत ? छक म्थ्याय् कि काय, भिडियो एक्सरे याना स्वयेला ?”

भातया आकाभाकां व:गु न्ह्यसं वं थुलिजक धाल “म्थ्याय् छु काय् उत्थें धाइम्ह छि ! अफ जितला म्थ्यायहे य: धाइम्ह छि हानं”

“मखु छक मस्वसैं मजिल ! थौंहे ॥” वं थ: कला:यात माया वंका धाल । “छुं जुया म्थ्याय् जूसा !” केशरीया खँ पूमवंबले हे ग्वारामार ागु पत्रिका फ्यना: बुखँ वयागु न्ह्य:ने तया: धाल “म्थ्याय् ?” वया:गु कथुं स: थाहाँ मवल । मिखा ल:ल: धायेका वं थ:कला:यात त्वाल्हाँ स्वयाच्वन ।

तपाईको टोलमा भएका घटना कीर्तिपुरको समाचार

बनाउने हो भने तपाई एक कल फोन गर्नुस्

हामी तपाईको टोलको समाचार कीर्तिपुरको

समाचार बनाईदिनेछौं

कीर्तिपुरको

चित्रण

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ व ज्वज्वलपा: वा:पौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३

फोन नं.: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ज्वज्वलपा वा:पतिइ छिगू चिनाखँ/बाखं/हाइकू

विज्ञापन व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित

स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंका: स:

ज्वज्वलपा वा:पौ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३ फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४१७६८१४३ ई-मेल : jwojalapaweekly@gmail.com